

שגרה-זה רע?! – הצעה לדיון+פעילות

1.

לפתיחת הדיון..

נשמיע את שירה של נעמי שמר "התחדשות", ונחלק לתלמידים דף עם מילות השיר, תוך נתינת משימת הקשבה (לאיזה זמן בשנה מתיחס השיר? מהם הרגשות המתעוררים בזמן כזה? מדוע? וכו')

מתחילים שנה...

ניתן לקחת את הדיון לכיוונים שונים-

מהו המשפט ש"תפס אתכם" בשיר?

מהן התחושות המרכזיות המלוות את חגי תשרי, לעומת התחושות של "אחרי החגים"?

כיצד ניתן לראות בטבע שיקוף של התהליכים המתרחשים אצל האדם בתקופות אלו?

האם קיים פוטנציאל מיוחד בשגרה, שאינו מצוי בזמנים של שינויים וריגושים תדירים?

2.

הצעות שונות להמשך פעילות-

✓ משימת כתיבה אישית- מה הייתי רוצה ל"הצמיח" בשגרת החורף?

✓ "גינון קבוצתי"- שתילה משותפת בגינת בית הספר, או באדניות בכיתה, תוך המשך הדיון-

מהם השלבים העוברים על הצמח בעונות השונות? מהי משמעותה של "תקופת

ההתכנסות" עבור הצמח? ועבורנו?!

✓ פעילות קבוצתית- כתיבת בית נוסף, אשר יהווה המשך לשירה של נעמי שמר. חישבו

בהדרגה – אילו נושאים חשובים לכם להוסיף לשיר, היבטים אחרים של 'אחרי החגים';

אחר-כך כיצד ניתן לנסח זאת בקצרה, מהו הטון שבו הייתם רוצים להביע זאת בשיר.

3.

העשרה וחומר עזר למורה

ניתן להתייחס להיבטיה השונים של השגרה כפי שהם באים לידי ביטוי במקורות הבאים-

האוויר, העפר, המטר והאש גם אתה, גם אתה תתחדש	עייפות בלתי מוסברת פיק ברכיים לא מובן זו שעה שלא חוזרת לעולם - אבל
במסע שלא נגמר בין שדות הצל ושדות האור יש נתיב שלא עברת ושתעבור שעון החול, שעון חיך מאותת לך עכשיו למד-דלת, למד-הא, למד-וו	בליבך אתה יודע שמעבר לפינה אהבה חדשה ממתינה
אחרי החגים יתחדש הכל יתחדשו וישבו ימי החול האוויר, העפר, המטר והאש גם אתה, גם אתה תתחדש	אחרי החגים יתחדש הכל יתחדשו וישבו ימי החול האוויר, העפר, המטר והאש גם אתה, גם אתה תתחדש
אחרי החגים יתחדש הכל יתחדשו וישבו ימי החול האוויר, העפר, המטר והאש גם אתה, גם אתה תתחדש	בגנך פורחים לפתע בערבובייה גמורה עץ החלומות ועץ הדעת טוב ורע הסתכל על כליך שהשארית בחצר הפטיש, הסולם, המעדר
אחרי החגים יתחדש הכל יתחדשו וישבו ימי החול האוויר, העפר, המטר והאש גם אתה, גם אתה תתחדש...	אחרי החגים יתחדש הכל יתחדשו וישבו ימי החול

בראשית פרק ח

עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחרף ויום ולילה לא ישבתו:

מגילת קהלת נקראת בבתי הכנסת בחג הסוכות. עיינו בתחילת המגילה:

קהלת פרק א

- (א) דברי קהלת בן דוד מלך בירושלם:
- (ב) הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל:
- (ג) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש:
- (ד) דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת:
- (ה) וזרח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם:
- (ו) הולך אל דרום וסובב אל צפון סובב סביב הולך הרוח ועל סביבתיו שב הרוח:
- (ז) כל הנחלים הלכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת:
- (ח) כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא אذن משמע:
- (ט) מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש:

(י) יש דבר שיאמר ראה זה חֲדָשׁ הוא כָּבֵד הִיָּה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הִיָּה מִלְפָּנָיו:
(יא) אין זכרון לראשונים וגם לאחרונים שיהיו לא יהיה להם זכרון עם שיהיו לאחריהם: פ

כיצד רואה קהלת את השגרה? מה משדרים דבריו (אדישות, תקווה, פסימיות, אופטימיות)?

ר' משה בן נחמן, מגדולי פרשני המקרא, חי בספרד במאה ה-13. לדעתו, אין הטבע עקבי וחוזר על עצמו. אלא בורא העולם הוא שמחדש בכל יום את העולם כפי שהוא נראה לעינינו. אמנם אין זה נראה כך, אך למעשה אין טבע – הכל נס. מה דעתך?

רמב"ן שמות פרק יג פסוק טז

ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו **ומקרינו שכלם** נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזרת עליון כאשר הזכרתי כבר (בראשית יז א, ולעיל ו ב). ויתפרסמו הנסים הנסתרים בענין הרבים כאשר יבא ביעודי התורה בענין הברכות והקללות, כמו שאמר הכתוב (דברים כט כג כד) ואמרו כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם, שיתפרסם הדבר לכל האומות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ועוד אפרש זה בעזרת השם (ויקרא כו יא):

למדני אלוקי / לאה גולדברג

למדני אלוקי	למד את שפתותי
ברך והתפלל	ברכה ושיר הלל
על סוד, עלה קמל	בהתחדש זמנך
על נוגה פרי בשל	עם בוקר ועם ליל
על החירות הזאת	לבל יהיה יומי
לראות לחוש לנשום	היום כתמול שלשום
לדעת לייחל להיכשל	לבל יהיה עלי
	יומי הרגל

© כל הזכויות שמורות ל"עם ישראל אחד"